

A l'atenció de

El Síndic de Greuges de Catalunya

El Defensor del Pueblo d'Espanya

El Consejo de Ministros d'Espanya

El Ministre de Justícia

La Mesa del Congrés dels Diputats

La Mesa del Senat

El Consell General del Poder Judicial

El Parlament Europeu

La Comissió Europea per a la Democràcia pel Dret (Comissió de Venècia)

El Consell Europeu

Davant l'actuació de la Fiscalia General de l'Estat en el conflicte polític de Catalunya

CCOO de Catalunya i considera que tots els problemes de la vida social que afecten a treballadors i treballadores comporten una responsabilitat d'anàlisi i una actuació independent al marge de l'Administració.

Així, no podem romandre aliens al conflicte polític de Catalunya, que afecta a tots els treballadors i treballadores i que s'ha judicialitzat.

Considerem que un conflicte polític ha de tenir solucions polítiques i la seva judicialització ha d'evitar-se o, en tot cas, ha de ser mínima i proporcional.

La independència judicial i la separació de poders són principis bàsics i infrangibles, i entenem que els principis d'imparcialitat han de regir les actuacions de la Fiscalia i les resolucions del Tribunal Constitucional.

Mitjançant el present informe, pretenem denunciar i elevar per a la seva consideració a institucions estatals i europees la judicialització desproporcional d'un conflicte polític i, concretament, l'actuació desproporcionada de la Fiscalia en el contingut de les denúncies, querelles i peticions de mesures cautelars que han derivat en l'empresonament preventiu dels líders socials Jordi Cuixart i Jordi Sánchez, i dels membres del govern de la Generalitat de Catalunya Oriol Junqueras, Dolors Bassa, Jordi Turull, Josep Rull, Meritxell Borràs, Raül Romeva, Carles Mundó i Joaquim Forn. Denunciem també la desproporcionalitat de les càrregues policials de l'1 d'octubre, que van provocar l'atenció mèdica de 893 persones.

Considerem a més que les actuacions judicials produïdes a instàncies de la Fiscalia General de l'Estat en el conflicte polític de Catalunya perjudiquen els procediments necessaris per trobar una solució en la negociació i el diàleg.

1.- Actuacions judicials prèvies a la consulta de l'1 d'octubre

Encara que la consulta convocada per l'1 d'octubre de 2017 no complia amb les normes jurídiques necessàries per a la seva celebració, la intervenció del Govern Español per deixar-la sense efecte va resultar desproporcionada i va vulnerar drets civils i fonamentals de tots els ciutadans i ciutadanes de Catalunya, així com dels funcionaris i funcionàries de les diferents Conselleries.

La intervenció de la Guàrdia Civil del dia 20 de setembre de 2017 en les diferents Conselleries i les detencions d'alts càrrecs es van realitzar sense intervenir una clara ordre judicial, sense una fonamentació jurídica clara i sense respectar el procediment establert en la Llei d'Enjudiciament Criminal.

L'ordre emesa pel Magistrat Ramírez Sunyer, entenem, entrava en contradicció amb la recerca que duia a terme el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya en relació a la consulta de l'1 d'octubre i aquest va haver d'inhibir-se a favor del Tribunal Superior.

També ho va entendre així l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona que va realitzar un manifest on es va qüestionar, des d'una perspectiva jurídica, la vulneració de drets bàsics.

L'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona (ICAB) condemna les entrades i registres indiscriminats i aleatoris que s'estan produint a la ciutat de Barcelona en diferents despatxos d'advocats i domicilis particulars. Aquests registres se sumen als quals s'estan duent a terme en edificis públics de la Generalitat de Catalunya. El Col·legi condemna tots aquests registres perquè vulneren de manera flagrant la Llei d'Enjudiciament Criminal quant a les condicions en les quals s'han de fer els registres de despatxos professionals i viola el dret al secret professional dels advocats, en la mesura en què es practiquen indiscriminadament.

2.- Desproporcionalitat de les càrregues policials de l'1 d'octubre

Si bé la consulta de l'1 d'octubre no complia els requisits legals necessaris perquè fos vinculant, no justifica, en cap cas, la intervenció desproporcionada dels cossos policials de la Policia Nacional i Guàrdia Civil que van ser destinats a Catalunya.

L'ús de la força per part dels cossos de seguretat ha de ser l'última ràtio en qualsevol intervenció policial. L'actuació va ser desproporcionada, produint-se càrregues policials indiscriminades en determinades ciutats i pobles. Segons dades oficials, els serveis mèdics van atendre a 893 persones.

La ciutadania de Catalunya que va participar en la consulta ho va fer de manera pacífica, sense utilitzar la violència, ni alterar l'ordre públic. Les càrregues policials no van ser necessàries, ni van estar justificades posat que el comportament de la ciutadania de Catalunya va ser pacífic. L'ús de la força s'ha de considerar com l'última mesura i sempre que hi hagi un perill imminent per a l'ordre públic.

3.- Delictes de sedició

En la Interlocutòria de data 16 d'octubre, la jutgessa de l'Audiència Nacional va decretar la presó provisional i sense fiança de Jordi Cuixart i Jordi Sánchez per indicis en el delictes de sedició. De la interlocutòria cal destacar que els fets que es recullen no tenen relació amb idees independentistes (encara que sí té una relació pel motiu de les manifestacions) sinó per “una deliberada mobilització de masses amb l'objectiu d'obstruir la justícia penal” i també “impedir que funcionaris de l'Administració de Justícia i de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat poguessin desenvolupar les seves funcions en compliment de la Llei i de les resolucions judicials.”

Segons l'article 544 del Codi Penal cometen delictes de sedició els qui *"s'alcin pública i tumultuàriament per impedir, per la força o fora de les vies legals, l'aplicació de les Lleis o a qualsevol autoritat, corporació oficial o funcionari públic, el legítim exercici de les seves funcions o el compliment dels seus acords, o de les resolucions administratives o judicials"*.

Els fets descrits a la interlocutòria difícilment encaixen en el delictes de sedició. Les manifestacions van ser totalment pacífiques, fet que és incontrovertit, sense que es produís cap altercat que posés en perill l'ordre públic. Tampoc pot atribuir-se obstrucció a l'actuació policial més enllà de la manifestació pacífica, ja que és evident que el treball policial sí que es va dur a terme.

Novament, la mesura és desproporcional. És un delictes que no s'ha aplicat mai des de la promulgació del codi penal i no existeix, per tant, jurisprudència que pugui matisar i interpretar l'aplicació del tipus penal. Aquest fet hauria de comportar una aplicació no estricta en la imputació del delictes ja que el dany que es podria provocar – la privació de la llibertat – en el supòsit que finalment no es condemnés als investigats és de molt difícil reparació per als afectats i els seus familiars. Hauria de prevaler un criteri de prudència i imposar una altra sèrie de mesures als investigats que haguessin tingut la mateixa finalitat, és a dir, evitar la fugida.

4.- Aplicació de l'article 155 de la Constitució Espanyola en relació a la declaració unilateral d'independència

L'aplicació de l'article 155 de la CE per part del Govern d'Espanya ha suposat, des d'un punt de vista estrictament jurídic, l'activació d'un procediment que mai abans s'havia aplicat.

Si bé és un article constitucional que es recull en moltes de les constitucions de països federals, la redacció genèrica deixa una llibertat molt àmplia al Govern i al Senat per decidir quines mesures poden aplicar-se i què pot comportar des d'una intervenció mínima a la suspensió total de l'Autonomia.

Des de CCOO defensem que l'aplicació de l'article 155 de la CE no pot provocar la vulneració dels drets laborals i fonamentals dels treballadors i treballadores de la Generalitat de la Catalunya, indistintament siguin funcionaris o personal laboral.

L'interès general ha de ser interpretat conforme a paràmetres jurídics d'autonomia, igualtat i solidaritat, i la seva aplicació ha d'entendre's com una mesura extraordinària que ha d'aplicar-se de manera molt restrictiva.

Resulta d'interès destacar el vot particular formulat pels Magistrats del Tribunal Constitucional, Fernando Valdés Dal-Ré, Juan Antonio Xiol Ríos i María Luisa Balaguer Carreró a l'Acte dictat en l'incident d'execució plantejat contra l'incompliment de la suspensió acordada en el procediment d'impugnació de disposicions autonòmiques núm. 4332- 2017 de data 21 de setembre de 2017.

"L'excepcionalitat de la situació no ha de fer oblidar que la justícia constitucional està cridada a ser un mecanisme de salvaguarda de la normalitat i la normatividad constitucional. La jurisdicció constitucional no pot definir-se com a jurisdicció sancionadora o amb funcions executives, ni tan sols eventualment, en situacions d'excepcionalitat i de falta de respecte als valors constitucionals bàsics, sabent que, d'entre aquests valors destaca, com a essència i pedra angular de tot el sistema, la pròpia supremacia constitucional.

D'altra banda, no ha d'oblidar-se que el pacte constitucional va establir un model de resolució de controvèrsies en l'esfera del repartiment territorial del poder que, superada la idea de la jurisdiccionalització de la reacció estatal per mitjà del Tribunal Constitucional, va quedar prefixat en l'art. 155 CE, prenent com a base la idea que el conflicte ha de ser resolt, prima facie, per instàncies polítiques."

5.- Procediment penal contra el Govern de la Generalitat de Catalunya actualment cessat per aplicació de l'article 155 CE

L'Acte de 2 de novembre de 2017 del Jutjat Central d'Instrucció número 3 de l'Audiència Nacional suposa la conseqüència d'una denúncia de la Fiscalia totalment desproporcional.

L'aplicació de la mesura de presó provisional regulada en l'article 503 de la Llei d'Enjudiciament Criminal ha de ser una mesura adequada, raonable i proporcionada. Així mateix, l'article 503 de la LECr al punt tercer estableix que la presó provisional ha de perseguir les següents finalitats:

a) Assegurar la presència de l'investigat o encausat en el procés quan pugui inferir-se racionalment un risc de fugida.

Per valorar l'existència d'aquest perill s'atendrà conjuntament a la naturalesa del fet, a la gravetat de la pena que pogués imposar-se a l'investigat o encausat, a la seva situació familiar, laboral i econòmica, així com a la imminència de la celebració del judici oral, en particular en aquells supòsits en els quals procedeix incoar el procediment per a l'enjudiciament ràpid regulat en el títol III del llibre IV d'aquesta llei.

Procedirà acordar per aquesta causa la presó provisional de la persona investigada quan, a la vista dels antecedents que resultin de les actuacions, haguessin estat dictades almenys dues requisitòries per a la seva crida i cerca per qualsevol òrgan judicial en els dos anys anteriors. En aquests supòsits no serà aplicable el límit que respecte de la pena estableix l'ordinal 1r. d'aquest apartat.

b) Evitar l'ocultació, alteració o destrucció de les fonts de prova rellevants per a l'enjudiciament en els casos en què existeixi un perill fundat i concret.

No procedirà acordar la presó provisional per aquesta causa quan pretengui inferir-se aquest perill únicament de l'exercici del dret de defensa o de falta de col·laboració de l'investigat o encausat en el curs de la recerca.

Per valorar l'existència d'aquest perill s'atendrà a la capacitat de l'investigat o encausat per accedir per si o a través de tercers a les fonts de prova o per influir sobre altres investigats o encausats, testimonis o perits o els qui poguessin ser-ho.

c) Evitar que l'investigat o encausat pugui actuar contra béns jurídics de la víctima, especialment quan aquesta sigui alguna de les persones a les quals es refereix l'article 173.2 del Codi Penal. En aquests casos no serà aplicable el límit que respecte de la pena estableix l'ordinal 1º d'aquest apartat.

Entenem que la mesura de presó incondicional no és adequada, ni raonable ni tampoc proporcionada pels següents motius:

- Les mesures cautelars tenen la condició de personalíssimes. No es poden aplicar valorant les accions d'altres investigats. No podem considerar que existís risc de fugida. Els Consellers van ser a declarar i van manifestar, a tot moment, que col·laborarien amb la justícia coneixent la gravetat dels delictes. Tots ells tenen suficient arrelament familiar que desincentiva la fugida.
- La interlocutòria no procedeix a individualitzar els motius de cadascun dels Consellers. L'aplicació de la privació de llibertat ha de justificar-se de manera concreta i individualitzada per a cada imputat i no justificar-se de manera genèrica.
- No pot existir la reiteració delictiva des del moment que els Consellers han estat cessats per aplicació de l'article 155 de la CE. En cap cas, a més, se'ls pot imputar l'ús de la violència.
- Igualment, no existeix el risc de destrucció de proves. Una vegada cessat no tenen capacitat per "ocultar, alterar o destruir fonts de prova", ni tampoc tenen accés a documentació i arxius de la Generalitat.

S'ha realitzat una interpretació totalment estricta de l'article 503 de la Llei d'enjudiciament civil. No s'ha realitzat una interpretació ponderada i adequada de l'article, ni s'ha valorat amb suficient proporcionalitat que la privació de llibertat és una mesura d'última ràtio. Existeixen altres mesures més proporcionals i adequades que haguessin aconseguit la mateixa fi, ja sigui la retirada del passaport o presentar-se en dependències judicials.

6.- INTERLOCUTÒRIA DEL TRIBUNAL SUPREM (SALA PENAL) DE DATA 4 DE DESEMBRE DE 2017.

La interlocutòria del Tribunal Suprem de data 4 de desembre de 2017 que confirma la mesura de presó incondicional de Jordi Sánchez, Jordi Cuixart, Joaquim Forn i Oriol Junqueras novament cau en la desproporció de la mesura. Afirmar el magistrat que les seves actuacions "estan directament vinculades a una explosió violenta que, de reiterar, no deixa marge de correcció o de satisfacció als que es vegin assolits per ella." Resulta difícil comprendre que s'entén per "explosió violenta" quan no hi va haver en les diferents manifestacions cap altercat que posés en perill l'ordre públic, ni hi va haver ferits ni violència explícita. Igualment, han manifestat els investigats l'acatament a l'ordenament jurídic actual de manera expressa - en la declaració davant del magistrat -, com de manera tàcita - en presentar-se algun d'ells com a candidats a les eleccions autonòmiques.

Per tot això manifestem

CCOO de Catalunya denunciem l'ús desproporcionat i reiterat dels procediments jurídics instats per la Fiscalia General de l'Estat pel que fa a la situació política de Catalunya.

Sol·licitem la immediata excarceració de les persones que tenen limitada la seva llibertat per la determinació judicial de presó preventiva, fent un ús adequat i proporcionat del codi penal, en els termes que relacionem en el present escrit.

Instem a totes les institucions que traslladin als màxims responsables de les administracions espanyola i catalana l'adopció d'una solució política a un conflicte polític, garantint el ple exercici dels diferents poders de l'estat en la seva condició independent, garantint així el ple desenvolupament democràtic de l'estat de dret i els governs espanyol i català.

Barcelona, a 4 de desembre de 2017.